

Szovjet kormánynyilatkozat Ciprusról

(Folytatás az 1. oldalról.)

Szovjetunió a Ciprusi Köztársaság szuverenitását, függetlenségét és területi sérthetlenségét támogatja, annak híve, hogy a Cipruson élő görög és török lakosság közötti kérdéseket békésen, minden külső beavatkozás nélkül oldják meg.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy Ciprus területén külföldi csapatok tartózkodjanak és külföldi katonai támaszpontokat létesítsenek és tartanak fenn, a Szovjetunió változatlanul és következetesen ellenzi ezt, mert Ciprus szuverenitásával és a béke érdekeivel ellenkezik. A szovjet kormány a Földközi-tenger keleti medencéje békéjének fenntartása és megszüntetése érdekében megfontolásra hívja fel a feleket. Szükségesnek tartja, hogy mondjanak le minden olyan kísérletről, hogy fegyverek segítségével oldják meg a ciprusi görög és török lakosság közötti problémákat.

— A ciprusi és a Ciprus körüli feszültség kiküszöbölését a békés rendezés útján, a Biztonsági Tanácsban Ciprusal kapcsolatban hozott határozatok szigorú betartása alapján kell keresni. E határozatokban többször felszólították a feleket, hogy kerüljenek minden olyan lépést, amely a helyzet rosszabbodására vezethet. A szovjet kormány véleménye szerint a ciprusi kormány is sokat tehet annak érdekében, hogy ne előzdzék tovább a helyzet a szigeten és ne váljék Ciprus fegyveres összetűzése színterévé.

— A szovjet kormány reméli, hogy a felek magas felelősségérzetükről tesznek tanúságot és megértik a népek iránti kötelezettségüket, hiszen a Ciprus körüli konfliktus kiszélesedése és még inkább a fegyveres összetűzés Ciprus térségében, nehezen belátható következményekre vezethet.

Küszöbön áll a török partraszállás Cipruson?

● Ankara, Nicosia, Athén (MTI)

A török kormány szerdán este rendkívüli minisztertanácsra ült össze, hogy — mint az egyik török miniszter újságíróknak mondta — megvizsgálja „a török feltételek görög részről történt visszautasítását” következtében előállt helyzetet. Pipinelisz görög külügyminiszter szerda esti sajtóértekezletén kijelentette, hogy a helyzet „igen súlyos”. Ugyancsak igen súlyosnak minősítette a helyzetet Makariosz ciprusi elnök is.

U Thant ENSZ-főtájtár szerdán este sürgős üzenetet intézett a ciprusi, a görög és a török kormányhoz és felszólította az érdekelt államokat, hogy tegyenek meg

mindent az ellenségeskedések kirobbanásának megakadályozására.

U Thant személyes képviselőt fog Ciprusra küldeni. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője szerdai nyilatkozatában közölte, hogy az Egyesült Államok „több más országgal tanácskozik a helyzetről”.

Az AFP ankarai tudósítója szerdán este azt jelentette, hogy az ottani lapszerkesztőségekben keringő hírek szerint

lehetséges a török csapatok partraszállása Cipruson még a csütörtökre virradó éjszaka.

A tudósító szerint az ankarai nyomdakban már készülték a lapok nagycímbeűs bejelentését a török csapatok ciprusi partraszállásáról.

A 10. évfordulón

● Prága (MTI)

A Moszkvai Nyilatkozatok megjelenésének 10. évfordulója alkalmából a Rudé Právo cikke hangsúlyozza, hogy a nyilatkozat megállapításai ma is helytállóak.

A deklarációt akkor aláírta a Kínai Kommunista Párt is. De a KKP vezetői azóta éles ellentétbe kerültek a nyilatkozat elveivel. A cikk hangsúlyozza: a jelenlegi nemzetközi helyzet és a nemzetközi munkásmozgalom helyzete is megköveteli, hogy megkezdjék a kommunista pártok világszerte előkészítését.

Új párt az NSZK-ban

● Stuttgart (TASZSZ)

Szerdán reggel Stuttgartban megnyílt a baloldali Demokrata Választási Szövetség elnevezésű párt alakuló ülése. A párt indulni kíván a jövő évi Baden-Württemberg-i tartományi választásokon.

Az „alapító bizottság” közleménye hangoztatja, hogy a szervezet harcolni fog az úgynevezett „nagykoalíció” politikája ellen, támogatja a demokratikus pártokat, küzdeni kíván a dolgozók szociális jogaiért, és normalizálni igyekszik a kapcsolatokat a Német Demokratikus Köztársasággal, lemondva az „egyedüli képviselő” igényéről.

● Washington (MTI)

Washington szerdán eszenesen emlékezett meg John F. Kennedy meggyilkolásának negyedik évfordulójáról. A Kennedy-család tagjai szokás szerint, nem érintkeztek a nyilvánossággal. Az arlingtoni hősi temetőben, a Kennedy-sírnál már délelőtt

Siklós János

Az Aranyhomok-part országában

Beszélgetés

Rögtönzött műsorral kedveskedtek Várna közelében egy község vezetői. Miután a zenekar befejezte számait, bemutatkoztunk egymásnak. A zenekar tagjai között volt termelőszövetkezeti tag, kémia-fizika szakos tanár, belgyógyász szakorvos, közéleti tanácselnök. Természetesen, egyszerűen: szövetkezeti tag és orvos egy zenekarban.

— A mi értelmiségünk a nép értelmisége — válaszolt kérdésekre a tolmács. — A miénk is — mondtam erre.

Éreztem azonban, hogy itt a kifejezés mögött valami más is meghúzódik és tovább kérdezősködtem. Gyorsan kiderítettük, hogy más történelmi előzmények találhatók ott és nálunk, s a múlt ott is, itt is erőteljesen befolyásolja a jelent. Anélkül, hogy a historikusok dolgába ártanám magam, sorra veszek néhány érdekes tényezőt.

A bolgár értelmiség nagy szerepet játszott a nemzeti függetlenség kivívásában. Ott nem kiegyezéssel, hanem teljes győzelemmel végződött a küzdelem. A nemzeti függetlenség kivívásának ténye — még a reakciós Bulgáriában is — megnövelte az intellektuális réteg tekintélyét, befolyását. Közülük sokan ültek a török hódoltság szolgálatában álló hazai börtönökben,

száműzetésben, tehát a nemzeti függetlenséghez nemcsak eszmékkel, hanem börtönök és üldözöttesek vállalásával és a harcokban, a legnehezebb küzdelmet vállalva is segítettek a haza szabadulását. E közben és a harcban szerzett tapasztalatok alapján meggyőződésüké vált, hogy csak a nép erejére támaszkodva lehet a nemzetet megtartani és nagyra tenni. E tekintetben nincs különbség szellemi pályára és egyéb mesterség között. A nemzeti talajon sarjadt progresszív szellemiség hatása ezért igen nagyerejűvé vált.

Nálunk viszont a szabadságharc eszméjét vállaló és valló szűk intellektuális kör elszigetelődött — sok külső és belső tényező miatt —, a kiegyezés kompromisszumos szellemében nevelkedett fel a századforduló magyar értelmisége.

Bulgáriában azonban a függetlenségi harc győzelmének hatása felnevelt egy erőteljes, egészséges nemzeti szellemet, amelyet az értelmiség tömegesen képviselt.

Ez a történelmi háttér a maga különbözőségével évtizedekre előre befolyásolta a szellemi élet fejlődését. Ott a haladó mozgalmakra érzékeny szellemi réteg gyorsan felismerte a társadalom mozgására ható új szellemi irányzatokat — köztük Marx és Engels filozófiáját is. Később ebben kedvező tényezők is hatottak: Plehanov, majd Lenin fellépése Oroszországban, az ebből a szempontból kedvező földrajzi helyzet, a szláv eredetiség stb. Az 1878-as férfiak fiait már elérkeztek nagy számban az új eszmék felfogásáig és értésig. Szellemi szerepük azért is jelentős, mert az első világháború előtt és után is a bolgár ipar eléggé fejletlen volt, következésképpen nem volt nyugati kapitalista méretekben vett munkásszűz.

Nálunk az induló forradalmi mozgalom ragyogó proletárforradalomban csúcsosodott ki: létrejött a Tanácsköztársaság. E forradalom szellemi hatása a magyar értelmiség körében is igen nagy erjedést hozott. Eppen ezért a Tanácsköztársaság bukása után a szélsőségesen reakciós hatalmi körök olyan kegyetlen terrort vezettek be, amely megrettentette a forradalom mellett érző, érte áldozni kívánó értelmiség zömét. Csak a legálhatatosabbak tartottak ki és váltak kommunistákká, vagy a marxista-leninista eszmevilág szimpatizánsaivá.

Horthyék irredenta politikájának sarkpillére volt, hogy a ránk kényszerített és általuk — osztályuralmuk stabilizálása érdekében — két kézzel aláírt trianoni békeszerződés tették meg minden baj okának, s a proletárforradalmat „nemzeti kisiklásnak” minősítették. Ezzel a felfogással próbálták megteremteni annak a terrornak ideológiai alapját, hogy élettelt és vérel fizessen mindenki, aki támogatja volt 1919-nek. Ebben a sötét reakciós nemzet- és haladásellenes ideológiai légkörben formálódó szellemi életből a nemzet sorsáért érzett felelősség magasztalig nem juthattak el tömegesen a magyar értelmiség köréből.

Bulgáriában a szellemi élet sok-sok képviselője az antifasiszta harc útjára lépett. Partizánként, mint illegális kommunista, vagy más módon küzdöttek a fasiszma és a reakciós belső rend ellen. Nagy hatása volt Dimitrov lipcsei perének. Az ellenállási mozgalomban szereplő értelmiség a felszabadulás után mint a fasiszma elleni harc részese munkásokkal, paraszttal egyetemben, velük azonos

módon az új társadalmi rend megteremtésén munkálkodott. Nem a néphez hű módon kezdte, hanem a néppel azonos, vele együtt harcoló, együtt élő társadalmi rétegeként. Ezért van ott nagy számban illegális párttagsággal rendelkező értelmiség, akik ma a bolgár szellemi élet „vezérgyéniségei”.

Ezeknek a gyerekei a munkás-paraszt fiúkkal, lányokkal együtt már az új társadalom neveltjei; nincsen különbség abban, hogy ki orvos és ki tsz-tag, vagy munkás, s ki hány nyelvet beszél, mert annyira belesimulnak az élet gondjaiba, munkájukba, — nem cipelnek magukkal a korábbi évtizedekből olyan különbözőségeket szellemi és fizikai pályára között, értelmiségi, munkás, vagy paraszt elhatárolódásban, mint mi.

Bár az elmúlt évtizedek nálunk is sokat lekoptattak abból az ostoba arisztokratizmusból, mi szerint az „entellektüel” jelző a néptől különállót, különbet jelentett. Sajnos azonban a régi maradványok még elég vaskosak; a fiatalok körében is újra termelődik, szerencsére egyre erőteljesebben.

Indokolt még egy mozzanatról megemlékezni. A második világháború a magyar értelmiség liberálisabb gondolkodó szárnyát úgyszólván kiirtotta. Harmadik a fasiszma és a háború. Az arisztokrácia „ösiségén” búsongó dzsentri értelmiség pedig széjjelzilúzott már a háború előtt és a háború közben elmenekült, maradványait maga alá temette a rombadólt burzsoá államgépzet. Emiatt az értelmiség számaránya is lényegesen meggyengült s nem volt egy jellegzetes arculata. (A magyar szellemi élet újjászervezése ezért is jelentette a felszabadulás utáni gondok egyikét, egészen maig ható érzékenységgel.)

Ez a múlt és a közelmúlt. Most már egészen mások a viszonyok. A népet szolgáló értelmiség valamennyi szociális országban megtalálta a helyét és szerepét és nemzete sorsáért, jövőjéért felelős feladatokrét. A történelmi múlt különbözősége persze nemcsak ebből a szempontból mutat eltérő vonásokat, egyéb tényezőkben is megtalálhatók a sajátosságok. Mégis közel negyedszázad után az azonos és általános tényezők az erősebbek, s ezek jelentik a valóságos összekötő kapcsokat.

*

Beszélgetünk. A zenekarban a gitáros orvos elmondta, hogy milyen fontos volt a napközi otthon és a bölcsőde megépítése a termelőszövetkezetben. Ezáltal a tagok munkája nyugodtabb és biztonságosabb lett. A gyerekek nevelése, gondozása pedig minden igényt kielégít.

— A tsz adta az építkezési összeg hetven, az állam harminc százalékát — mondja a szövetkezet elnöke. — Mi tartjuk fenn, mivel a miénk.

Sajnáltam, hogy nem rúkolhatok ki ilyesmivel, mert nálunk még mindenki a saját kis „kölségvetésében” gondolkodik és ezért meggyel évi 34 millió forint a kulturális alapokból szinte látszat nélkül a megyékben.

— Nálunk is így volt — vidított a tanács elnöke. — Mi is megfizettük a tandíjat, mire rájöttünk, hogy csak együttes erővel boldogulunk.

— Napi három deci friss tejet kapnak térítés nélkül az iskolás gyerekek — folytatta az orvos.

— Kifől? — A közgyűlés határozata alapján, mi adjuk — válaszolt a szövetkezet elnöke.

— Nagyszerű! Ezen a napon is eldiskuráltunk hajnalig. Nem éreztünk fáradtságot. Indulni akartunk, de a zenekar tagjai felálltak és elhúztak egy magyar szót: „Itt hagyom a falutokat nemsokára”.

Egyiptom a szovjet javaslatról

● Kairó (MTI)

Az Ahrám a Biztonsági Tanács elé terjesztett javaslatokat kommentálva hangsúlyozza, hogy a szovjet javaslat mindegyik más javaslatlól eltér a következő pontokban: 1. az izraeli csapatok visszavonását pontosan és világosan előírja; 2. a ha-

diállapot megszüntetését alárendeli a teljes visszavonásnak és a palesztinai menekültek problémája rendezésének; 3. az ENSZ-nek és szerveinek szerepét szán a válság rendezésében; 4. helyreállítja a fegyverszüneti egyezményt az arab államok és Izrael közt.

A font leértékelésének visszhangja

● Washington (MTI)

Az angol font leértékelésének visszhangja a nemzetközi gazdasági és diplomáciai életben mindeddig nem csitult el.

Henry Fowler amerikai pénzügyminiszter a deválválás óta első ízben jelent meg a sajtó nyilvánossága előtt. Újságírók kérdéseire válaszolva sürgette a Johnson elnök által indítványozott 10 százalékos jövedelemadó-emelés mielőbbi jóváhagyását.

A kanadai kormány számára is jókora gondot okoz

zott a brit döntés. Az ellenzék kérdésessé tette gazdasági intézkedéseinek helyességét és a képviselőházban kedden az esti órákban bizalmi szavazásra került sor.

A font leértékelése nyomán a párizsi tőzsdén kibontakozott aranyláz szerdán áterjedt a londoni aranypiacra is. Veterán tőzsdégyőzők kijelentették, hogy ehhez hasonló aranyutáni hajszát még nem láttak. Egyes hírek szerint például egyedül Svájc 30 tonnát vásárolt a nemesfém-ből.

Kiesinger Burmában

● Rangoon (MTI)

Kiesinger nyugatnémet szövetségi kancellár szerdán megérkezett ázsiai körutazásának második országába, Burmába. A rangooni repülőtérén Ne Win tábornok,

burmai államfő és kormányának tagjai fogadták.

A kancellár indiai látogatásának befejeztével Indira Gandhi asszony elfogadta Kiesinger meghívását, és egy később meghatározandó időpontban ellátogat. Nyugat-Németországba.

Fénykép a „repülő csészealjról”

● Szófia (BTA)

Kedden este naplementekor Szófia központja fölött egy hatalmas fénylő test vonta magára a járkelők figyelmét. A szabad szemmel is látható ismeretlen repülő test első pillanatra gömbnek tűnt, valamivel nagyobbak a nap korongjánál, később azonban trapézforma rajzolódott ki. A test csillogása a hegesztési munkák fényére emlékeztetett. Tizenöt perccel később

negyvenszeres nagyítású távcső a sötétülő ég előterében levő testet ballonhoz, vagy ejtőernyőhöz hasonlóknak mutatta, amelynek felső része korongszerűen ellasszódott, s amelyet széles fénylő szalag ölelt körül. Ezüstös csillogása lassan narancs színű árnyalatot nyert és végül vörösés pontként tűnt el keleti irányban.

A Trud című szófia lap szerdai számában fényképet is közölt a különleges jelenségről. A Trud egyben közölte a szófia meteorológiai intézet egyik tudományos munkatársának nyilatkozatát, amely rámutat, hogy a test a szél irányával ellentétes irányban mozgott. Ez pedig arra enged következtetni, hogy saját hajtóművel rendelkezik. A tudományos munkatárs véleménye szerint az ismeretlen test 30 kilométer magasságban lebegett. Különösképpen tartja a nyilatkozat, hogy az ismeretlen test felbukkanása semmilyen zavart sem okozott a rádióadásokban.

Vas és műszaki anyagismerettel rendelkező

anyag-gazdálkodási előadót

több éves gyakorlati felvezet a Nagyalföldi Községi Vállalat, Jelentkezés írásban vagy személyesen: Szeged, Moszkvai krt. 4.

Lakosság, figyelem!

A Szegedi Járási Tsz-ek Építési Önálló Közös Vállalkozása

parkettázási munkákat vállal

az építendő által biztosított anyagból 40 százalékos egységár kedvezményvel.

Ragasztott parketta egységára:

PL: 60,— Ft/m² helyett 36,— Ft/m²

Szegezt parketta egységára:

PL: 41,10 Ft/m² helyett 24,66 Ft/m²

Munka írásbeli megrendelése: Szeged, Szent László u. 8/a. Terv. Cso. vezetőnél. Telefon: 13-175

S. 101 516